

PHẦN I. ĐỌC HIỂU (10,0 điểm)

Đọc bài thơ sau và trả lời câu hỏi bên dưới:

*Bàn tay mẹ chắn mưa sa
Bàn tay mẹ chặn bão qua mùa màng.*

*Vẫn bàn tay mẹ dịu dàng
À ơi này cái trắng vàng ngủ ngon
À ơi này cái trắng tròn
À ơi này cái trắng còn nằm nôi...*

*Bàn tay mẹ thức một đời
À ơi này cái Mặt Trời bé con...
Mai sau bể cạn non mòn
À ơi tay mẹ vẫn còn hát ru.*

*Ru cho mềm ngọn gió thu
Ru cho tan đám sương mù lá cây
Ru cho cái khuyết tròn đầy
Cái thương cái nhớ nặng ngày xa nhau.*

*Bàn tay mang phép nhiệm màu
Chắt chiu từ những dải dầu đầy thôi.*

*Ru cho sóng lặng bãi bồi
Mưa không chỗ dột ngoài ngói vá khâu
Ru cho đời nín cái đau
À ơi... Mẹ chẳng một câu ru mình.*

(*À ơi tay mẹ* - Bình Nguyên)

- a) Xác định thể thơ của bài thơ trên. Nội dung bài thơ khiến em nhớ tới văn bản nào đã học trong chương trình Ngữ văn 6?
b) Cụm từ *chắn mưa* là loại cụm từ nào đã học?
c) Hãy chỉ rõ và phân tích tác dụng biện pháp tu từ điệp ngữ được sử dụng trong hai dòng thơ:

*Bàn tay mẹ chắn mưa sa
Bàn tay mẹ chặn bão qua mùa màng.*

- d) Em hãy viết một đoạn văn (khoảng 10 đến 15 câu) ghi lại cảm xúc của em về bài thơ trên.

PHẦN II. VIẾT (10.0 điểm)

Sau khi cùng bà bay lên trời, cô bé bán diêm (trong truyện *Cô bé bán diêm* của An-đéc-xen) đã kể cho bà nghe về đêm giao thừa cuối cùng của mình ở trần gian. Trong vai cô bé bán diêm, em hãy hình dung và kể lại câu chuyện xúc động ấy.

..... Đề gồm có 01 trang.....

Họ và tên thí sinh:.....; Số báo danh:.....

Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm!

PHÒNG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
HUYỆN QUẾ VÕ

HƯỚNG DẪN CHẤM
ĐỀ THI HỌC SINH GIỎI CẤP HUYỆN (Đợt II)
NĂM HỌC 2021 – 2022
Môn: Ngữ văn – Lớp 6

Phần	Câu (ý)	Nội dung	Điểm
PHẦN I. ĐỌC HIỂU		Đọc bài thơ sau và trả lời câu hỏi bên dưới: <i>Bàn tay mẹ chần mưa sa</i> <i>Bàn tay mẹ chận bão qua mùa màng.</i> <i>Ru cho đời nín cái đau</i> <i>À ơi... Mẹ chẳng một câu ru mình.</i> <i>(À ơi tay mẹ - Bình Nguyên)</i> a) Xác định thể thơ của bài thơ trên. Nội dung bài thơ khiến em nhớ tới văn bản nào đã học trong chương trình <i>Ngữ văn 6</i>? b) Cụm từ <i>chần mưa sa</i> là loại cụm từ nào đã học? c) Hãy chỉ rõ và phân tích tác dụng của biện pháp tu từ điệp ngữ được sử dụng trong hai dòng thơ sau: <i>Bàn tay mẹ chần mưa sa</i> <i>Bàn tay mẹ chận bão qua mùa màng.</i> d) Em hãy viết một đoạn văn (khoảng 10 đến 15 câu) ghi lại cảm xúc của em về bài thơ trên.	6.0
	a	-Thể thơ: lục bát -Nội dung bài thơ khiến em nhớ tới văn bản đã học trong chương trình <i>Ngữ văn 6: Mây và sóng</i>	1,0 1,0
	b	-Cụm từ <i>chần mưa sa</i> : cụm động từ	1,0
	c	-Biện pháp tu từ điệp ngữ: <i>Bàn tay mẹ</i> (2lần) -Tác dụng: +Khẳng định, ca ngợi sức mạnh phi thường và bản năng bảo vệ con của mẹ; tô đậm sự thiêng liêng, cao đẹp của bàn tay mẹ cùng những hy sinh mẹ dành cho con... +Bộc lộ sự xúc động trào dâng, sự biết ơn đối với mẹ...	0,5 1,5
	d	I. Về hình thức và kỹ năng - Đảm bảo hình thức đoạn văn, độ dài khoảng 10 đến 15 câu. - Đảm bảo cấu trúc của đoạn văn, triển khai hợp lí, vận dụng tốt các thao tác trình bày, diễn đạt, chính tả, ngữ pháp. - Xác định đúng vấn đề cần trình bày: Cảm xúc về bài thơ <i>À ơi tay mẹ</i>.	
		II. Về nội dung: 1.Mở đoạn: Giới thiệu ngắn gọn về tác giả tên tác phẩm và nội dung chính của bài thơ:	0,5

	<i>À ơi tay mẹ</i> của nhà thơ Bình Nguyên thực sự là một khúc ru chứa chan tình mẫu tử thiêng liêng, cao quý... <i>Hướng dẫn chấm:</i> HS có thể mở đoạn bằng cách dẫn dắt trực tiếp hoặc gián tiếp đều đạt điểm tối đa.	
	2, Thân đoạn:	4,0
	a) <i>Cảm xúc ban đầu khi đọc bài thơ:</i> Là bài thơ hay, xúc động với nhiều hình ảnh giàu sức gợi, để lại tình cảm yêu mến trong lòng bạn đọc bởi ý nghĩa sâu sắc, nói hộ tâm lòng của bao người con. HS diễn đạt bằng từ ngữ tương đương vẫn đạt điểm tối đa.	0,5
	b) <i>Trình bày cảm xúc về nội dung bài thơ:</i> -Hình ảnh đôi bàn tay mẹ: <i>Bàn tay mẹ</i> trước giông bão cuộc đời <i>chấn mưa sa, chặn bão...</i> mạnh mẽ, kiên cường trước khó khăn, chông gai trong cuộc đời để bảo vệ con, cho con được hạnh phúc, bình yên. Đó là sức mạnh phi thường, bản năng của người làm mẹ. Trái ngược với vẻ cứng rắn khi đối mặt với cuộc đời, mẹ luôn dịu dàng, yêu thương con với <i>Bàn tay mẹ</i> <i>nhuộm màu</i>, ...Hình ảnh bàn tay mẹ trong bài thơ là biểu tượng cho sức mạnh kì diệu, màu nhiệm của tình yêu thương, đức hi sinh lặng thầm của người mẹ... -Lời ru của người mẹ dành cho tất cả: lo cho đứa con còn nhỏ, chưa phát triển đầy đủ, thương con khi phải xa mẹ nặng nỗi nhớ <i>mềm ngọn gió thu, tan đám sương mù lá cây, cái khuyết tròn đầy, cái thương cái nhớ</i>; mong bình an cho ngoại <i>sống lặng bãi bồi, mưa không chỗ dột bà ngồi khâu</i>; mơ ước cho cuộc đời dịu lại và bớt đi những đau thương <i>cho đời nín đau</i>. Mẹ vì mọi người mà quên mất bản thân mình <i>À ơi...Mẹ chẳng một câu ru mình</i>. Tất cả đã cho thấy đức hi sinh cao cả, thiêng liêng của người mẹ...	2.0
	c) <i>Trình bày cảm xúc về nghệ thuật đặc sắc của bài thơ:</i> -Biện pháp tu từ: ẩn dụ, điệp ngữ, điệp cấu trúc, từ láy,... -Sử dụng thành công thể thơ lục bát mang âm hưởng lời ru ngọt ngào. - HS không viết được 02 ý: nội dung, nghệ thuật nhưng có ý đạt 0,5 điểm. - HS viết được 02 ý: nội dung, nghệ thuật nhưng chưa cụ thể, chi tiết đạt 1,0-1,5 điểm. - HS viết được 02 ý: nội dung, nghệ thuật. Trong mỗi khía cạnh có chỉ ra được các yếu tố hình ảnh, âm thanh, biện pháp tu từ, thể thơ nhưng còn sơ sài đạt 2,0-2,5 điểm. - HS viết được 02 ý: nội dung, nghệ thuật. Trong mỗi khía cạnh có chỉ ra được các yếu tố hình ảnh, âm thanh, biện pháp tu từ,	1,0

		<i>thể thơ đầy đủ, trình bày rõ cảm xúc đạt 2,75-3,0 điểm.</i>	
		<i>d) Trình bày cảm xúc về ý nghĩa của bài thơ:</i> - Bài thơ khơi dậy trong ta tình yêu kính, trân trọng, biết ơn, xúc động sâu sắc trước tình yêu thương, đức hi sinh thầm lặng của mẹ,... - Ca ngợi tình mẫu tử thiêng liêng cao đẹp... <i>HS diễn đạt bằng từ ngữ tương đương vẫn đạt điểm tối đa.</i>	0,5
		3.Kết đoạn: Khái quát lại những ấn tượng, cảm xúc về bài thơ...	0,5
PHẦN II. VIẾT TẠO LẬP VĂN BẢN		Sau khi cùng bà bay lên trời, cô bé bán diêm (trong truyện <i>Cô bé bán diêm</i> của An-đéc-xen) đã kể cho bà nghe về đêm giao thừa cuối cùng của mình ở trần gian. Trong vai cô bé bán diêm, em hãy hình dung và kể lại câu chuyện xúc động ấy.	10
		I.Yêu cầu về hình thức, kỹ năng: - Đảm bảo hình thức, cấu trúc của bài văn tự sự. - Sắp xếp hợp lý các chi tiết, đảm bảo sự kết nối giữa các sự việc, lời kể tự nhiên bám sát cốt truyện, diễn đạt tự nhiên, đúng chính tả, ngữ pháp... - Ngôi kể thứ nhất, chọn từ ngữ xưng hô phù hợp.	
		II, Yêu cầu về nội dung: Kể chuyện dựa vào truyện <i>Cô bé bán diêm</i>. Truyện được kể bằng ngôi thứ nhất, nhân vật em bé xưng “con” hoặc “cháu” trong câu chuyện với bà. Chú ý tưởng tượng những suy nghĩ, tình cảm của nhân vật em bé; không gian thiên đình và thái độ của bà khi nghe chuyện của em. Trân trọng những đặc trưng của truyện.	
		1.Mở bài: Giới thiệu người kể chuyện và hoàn cảnh của câu chuyện:	1,0
		- Giới thiệu đêm giao thừa và giây phút người bà nắm tay em bé bay lên trời.	0,5
		- Cô bé đã kể cho bà nghe về cuộc sống của mình ở trần gian từ khi bà mất.	0,5
		2.Thân bài: Cô bé kể chuyện (Kể diễn biến các sự việc chính)	8,0

	- Từ khi bà qua đời, cháu và bố sống chui rúc ở một xó tối tăm, hàng ngày cháu phải đi bán diêm và luôn phải nghe những tiếng chửi rủa của bố... <i>(chú ý bộc lộ cảm xúc)</i>. - Trong đêm giao thừa, trời rét mướt, cháu đầu trần, chân đất, bụng đói, rêu rĩ đi bán diêm trong bóng tối. Cháu không dám về nhà vì sợ bố sẽ đánh, cháu nhớ bà vô cùng... <i>(sử dụng thêm các yếu tố miêu tả đánh giá, bộc lộ cảm xúc)</i>. - Vừa lạnh vừa đói, cháu ngồi nép vào một góc tường rồi khẽ quẹt một que diêm để sưởi ấm. Que diêm thứ nhất hiện ra một chiếc lò sưởi bằng sắt thật ấm áp. Cháu vội quẹt que diêm thứ hai, một bàn ăn thịnh soạn hiện lên. Rồi cháu quẹt que diêm thứ ba và thấy cây thông Nô - en. Đến khi cháu quẹt que diêm thứ tư thì bà hiện từ cửa cháu hiện lên đẹp đẽ, gần gũi và phúc hậu biết mấy. Nhưng ảo ảnh đó nhanh chóng tan đi sau sự vụt tắt của que diêm, chỉ có pho xá văng teo, tuyết rơi lạnh lẽo... <i>(sử dụng thêm các yếu tố miêu tả, đánh giá, cảm xúc phù hợp)</i>. - Cháu quẹt hết cả bao diêm để mong níu giữ bà lại. Hai bà cháu đã cùng bay lên trời chẳng còn đói rét đau buồn nào đe dọa. <i>(sử dụng thêm các yếu tố miêu tả, cảm xúc phù hợp)</i>.	2,0 2,0 2,0 2,0
	3.Kết bài: Niềm mong ước của người kể chuyện	1,0
	- Niềm mong ước của em bé được sống trong tình yêu thương, được học hành, vui chơi...	0,5
	- Thái độ, suy nghĩ, lời nói của bà khi nghe em bé kể chuyện...	0,5
Tổng điểm		20
	* Lưu ý: - Khi chấm, giáo viên không cho điểm hình thức riêng. Nếu bài làm trình bày cầu thả, sai từ 05 lỗi chính tả trở lên có thể trừ từ 0,25 đến 0,5 điểm. - GV chấm khuyến khích cộng thêm điểm cho những bài viết có sáng tạo, hành văn tốt nếu tổng điểm chưa đạt tối đa.	